

»Božićni koncert« sastava »Collegium pro musica sacra«

Zagrebački sastav »Collegium pro musica sacra«, o kojem je već više puta bilo riječi u ovoj glazbenoj reviji, izveo je u nepun mjesec dana četiri puta svoj božićni raspored, s nekoliko manjih izmjena. Dvije izvedbe bile su u kapeli sestara Naše Gospe u Primorskoj ulici 20, treća izvedba u crkvi sv. Vinka u Frankopanskoj ulici i četvrta pred punom dvoranom prve večeri svećeničkog tečaja na Šalati, sve u Zagrebu. U crkvi svetog Vinka bilo je zaista obilje slušatelja, pune klupe i zauzeta sva mjesta za stajanje. Za publiku su svakako privlačivi nastupi ove dobrovoljačke družine, jer se od točke do točke redaju skladbe pisane za pjevanje, dakle čisti vokal, zatim za čisti instrumental i, na kraju, mješoviti sastavi pjeva i pratnje instrumenata. Od instrumenata sastav ima sudionike na flauti, blok-flautama, violine, obou i fagot, a na putovanjima redovito služi kao continuo pratnja na elektronskim orguljama, koje mogu svojim registrima često dobro oponašati zvuk cembala, što kod baroknih komada daje čar autentičnosti.

U »Božićnom koncertu« bili su, uz gregorijanski koral i nekoliko naših božićnih popijevaka u harmonizaciji Mate Leščana i Rudolfa Matza, zastupani obilno majstori barokne glazbe: Bach, Telemann, Händel, ali i stariji talijanski majstori: Vittoria, Marenzio i Viadana, uz Nijemca Hasslera, i francuskog baroknog skladatelja napola anonimnog Nau-dota. »Collegium« u načelu izvodi sve svoje točke na jeziku u kojem su skladbe izvorno pisane, ali je majavljiivač slušateljima svaki put razjasnio tekst koji će se pjevati, kao i vrstu glazbe koji će se izvoditi. Na koncertu pred svećenicima u sjemenišnoj dvorani na Šalati bila su dva posebna dodatka. Jedan je bio »Salve Regina« Josepha Haydna zbog teme samog tečaja, a drugi gotovo cjelokupna »Missa simplex« Albe Vidakovića, kojega će deseta obljetnica smrti biti naskoro — mjeseca travnja 1974. Koncertom je ravnala inicijatorica tog sastava, prof. s. Imakulata Malinka.

G. Đ.

Koncert na orguljama Hvalimire Bledšnajder u Rimu

Mlada umjetnica na orguljama, dostojna učenica pokojne Vlaste Hranilović i sad već u svijetu poznatog po svojoj umjetničkoj kreativnosti našeg Anđelka Klobučara, Hvalimira Bledšnajder već sada pokazuje kvalitete velikog budućeg majstora na svom instrumentu. Tu su prije svega velika tehnička sprema, a što je najvažnije, profinjen osjećaj za registriranje. Kad se uzme u obzir da je tek nedavno (1971—1972) diplomirala i glasovir i orgulje na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, te sredinom ove godine započela s usavršavanjem orguljskog umijeća kod poznatog Fernanda Germania na Konzervatoriju »Sv. Cecilija« u Rimu, onda je lako razumjeti utjecaj i ovisnost o naučenome. Ali njezin fini i, rekao bih, urođeni osjećaj za ljepotu i život zvučne mase koju pokreće svojim instrumentom, obećava zrelu i potpunu umjetničku samostalnost.

I na tom privatnom koncertu u bazilici Sv. Kuzme i Damjana u Rimu 18. lipnja 1973. pokazala je toliko svoje kreativnosti, intuicije i svjetla koje je samo njezino.

Tako je npr. Mendelssohnovu »Sonatu« odsvirala zrelo i doživljeno. A ona dva Bachova koralna (»O Mensch, bewein' dein' Sünde gross« i »Kommst Du nun, Jesu, von Himmel herunter«), te »Fantazija i fuga u g-molu« pravi su njezini specijaliteti.

Hvalimira Bledšnajder je svoju večer okrunila Lisztovim »Preludijem i fugom B-A-C-H«, kojom je

izvukla sve što su mogle dati osrednje orgulje u bazilici Sv. Kuzme i Damjana.

Također je lijepo postavila i dobro odsvirala interesantni »Larghetto« A. Klobučara.

Šteta samo što ovaj koncert nije bio organiziran za širu publiku (propust organizatora!).

Ovim koncertom Hvalimira Bledšnajder je pokazala da je Muzička akademija u Zagrebu odgojila još jednu umjetnicu, koja će svojim talentom i umjetničkim radom uvjerljivo produbljivati i prenositi hrvatsku muzičku tradiciju glasom svojih orgulja.

S. T.

Subotica: Koncert na orguljama

3. studenoga 1973. u subotu poslije podne održan je koncert na orguljama u subotičkoj franjevačkoj crkvi. Koncert je održao prof. Anđelko Klobučar, docent Muzičke Akademije i profesor Instituta za crkv. glazbu u Zagrebu. Subotičkoj publici prof. Klobučar nije nepoznat. Ovo je bio već drugi susret Subotičana s našim poznatim orguljašem. Prvi put je nastupio 1970. u okviru Internacionalnog internističkog kongresa liječnika, kada se predstavio slušaocima u dupkom punoj katedrali, pa nije bilo ni čudno što su se i ovaj put, unatoč slabom publicitetu, ljubitelji glazbe skupili u lijepom broju.

Na koncertu je izveden program iz bogatog izbora orguljaške literature. Bile su predstavljene glavne etape od baroka pa do danas. Najprije su izvedene dvije koralne predigre a zatim Toccata i fuga u d-molu od J. S. Bacha. U tim djelima čuli smo neumrlu duh Bachovog stvaralačkog rada i njegovu veličinu, koja dolazi do izražaja u harmonijskoj skladnosti i u kontrapunktičkom stilu. Iza baroka slijedila je etapa romantizma iz koje su prikazani Koral u E-duru Cesara Francka i preludij Luija Bellmanna. U ovim djelima dočarana je mogućnost i veličina zvukovne moći raznih kombinacija na orguljama. Za romantiku veliku ulogu znači zvukovna moć i razne boje, što je prof. Klobučar kao izvanredan poznavalac registriranja orgulja izveo u veoma vjernoj interpretaciji. Na koncu je svirao svoju II. Sonatu. Ova skladba izražaj je današnjeg mentaliteta, govori modernim tonskim izražajem pa je stoga i bila za slušatelje najzanimljivija točka.

J. M.

Jubilej subotičke katedrale

15. listopada 1973. se ispunilo 200 godina otkako je kaločki kanonik Glaser 1773. položio kamen temeljac ondašnje glavne subotičke župne crkve, a sadašnje katedrale.

Svečana proslava 200. obljetnice počelo je trodnevnicom. Glavna proslava održana je 15. listopada, na dan sv. Terezije Avilske, zaštitnice katedrale i grada. Toga dana poslije podne izveli su sjemeništarci »Paulinuma« svečani program s koncertom. Subotički biskup mons. Matija Zvekanović dao je kratki prikaz povijesti katedrale, a sjemenišni zbor je pjevao motete i pjesme na hrvatskom i na mađarskom jeziku pod vodstvom vlč. Josipa Mioča. Poslije svečanog programa slijedila je koncelebrirana sv. misa koju je predvodio apostolski pronuncij u Beogradu mons. Mario Cagna. U koncelebraciji je sudjelovalo 82 svećenika, biskupa i nadbiskupa. Misa je bila na latinskom jeziku, a propovijedi na hrvatskom, što ju je održao zagrebački nadbiskup mons. Franjo

Kuharić, a na mađarskom jeziku kaločki kanonik dr. Kovács Géza. Katedralni mješoviti zbor izveo je Michaela Hallera »Missa Tertia«, motete i druge prikladne pjesme. Za uistinu lijepu izvedbu glazbenih točaka zaslužni su bili dirigent Josip Mioč i orguljašica s. Mirjam Pandžić.

Završetak svečanog jubileja bit će u nedjelju iza Uskrsa, kada će Institut za crkvenu glazbu iz Zagreba posjetiti Suboticu. Posjet se priređuje radi proslave 10. obljetnice postojanja Instituta, a u isto vrijeme pada 10. godišnjica smrti Albe Vidakovića. Institut će posjetiti grob Albe Vidakovića, održati koncelebriranu sv. misu i prirediti koncert.

S. V.

Koncert u sarajevskoj katedrali

20. listopada 1973. održan je u katedrali u Sarajevu zanimljiv i ugodan koncert ansambla »Collegium pro musica sacra« iz Zagreba.

Te subotnje večeri okupio se velik broj slušalaca i skoro dupkom ispunio sarajevsku katedralu. Zanimljivo je napomenuti da je među prisutnima bio zapažen znatan broj mladih. To su zapazili i članovi ansambla pa im je to predstavljalo još jedan poticaj da, iako u nepotpunom sastavu, Sarajlijama prirede uistinu ugodnu večer glazbe starih majstora petnaestog (Josquin des Pres), šesnaestog (Arcadelt, Viadana, Hassler), sedamnaestog (Lukačić, Jelić), osamnaestog (Quantz) i devetnaestog, odnosno dvadesetog stoljeća (Reger, Vidaković), a isto tako i gregorijanskog korala (IX misa, uskrсна i duhovska sekvenca). »Collegium pro musica sacra« mlad je komorni sastav po nastanku kao i po starosnoj dobi svojih članova te se s pravom može očekivati da će pod stručnim vodstvom agilne s. Imakulate Malinke u dogledno vrijeme postići vrijedne rezultate u populariziranju već pomalo zanemarene baštine »svete glazbe«. Da su nade opravdane pokazuje i koncert održan u Sarajevu. Bilo je to, najkraće rečeno, ugodno, nenametljivo, toplo muziciranje s mnogo profinjenosti i stilskog ukusa kao i posebnog smisla za umjetnost starih majstora. Ako je, napokon, suditi i po aplaudiranju publike (a bilo ga je dosta nakon svake izvedene točke, posebno nakon solističkih nastupa mezzosoprana s. Cecilije Pleša) onda se može ustanoviti da je ansambl sasvim ispunio očekivanja i da je poželjan što skoriji ponovni njegov nastup u Sarajevu.

Fra Stjepan Petrušić

Koncertne turneje »Jože Vlahovića«

Poznato zagrebačko radničko kulturno društvo »Joža Vlahović«, pod vodstvom svog osnivača i sve dosada dirigenta skladatelja Emila Cossetta, i ovog je ljeta imalo nekoliko koncertnih turneja po inozemstvu. Tako je prvih dana mjeseca kolovoza nastupilo u francuskom gradu Autunu, u pokrajini Bourgogne, koji je ove godine bio domaćin petog susreta mladih pjevačkih zborova pod naslovom EUROPA CANTAT (Evropa pjeva), tri godine nakon posljednjeg takva susreta u Grazu. Zagrebačkom zboru iskazana je posebna počast da je svojim nastupom, u neku ruku, otvorio ovo ugledno natjecanje zborova. Na tom natjecanju izvođena su djela starih i suvremenih majstora: Gallusa, Bacha, Haydna, Verdija, Schönberga, Brittena, Pendereckoga itd., no uglavnom djela religioznog sadržaja. U rasporedima toga

petog zborovanja sudjelovalo je oko dvije tisuće pjevača i pjevačica. (Tajništvo udruženja EUROPA CANTAT nalazi se u Karlsruhe, S. R. Njemačka.)

Druga turneja »Jože Vlahovića« bila je mjeseca listopada u Saveznu Republiku Njemačku, kamo ih je pozvao ravnatelj glazbene škole »Collegium Bernardinum« pokraj Frankfurta, dirigent Hans Bernhard, koji ih je upoznao na uspješnom nastupu u Loretu pred dvije godine, gdje je »Vlahović« iskočio ispred tolikih drugih zborova. Zagrebački je zbor nastupio svojim koncertima u slijedećim gradovima: Bad Ems, Koblenz, Dillenburg, Karlsruhe, Limburg, Wiesbaden, Assenheim, Oberussel i Würzburg. Raspored djela obuhvaćao je, osim stranih majstora, jugoslavenske skladatelje od Lukačića, Lisinskog, Mokranjca i Tajčevića do djela Gotovca, Odaka, Žganca, Cossetta i drugih, tako da je bila zastupana i polifona glazba, a predstavljen i naš glazbeni folklor. »Joža Vlahović« i njegov vođa Emil Cossetto mogu biti zadovoljni koncertima u Saveznoj Republici. Tako je, na primjer, limburgski dnevnik naslovio prikaz njihova koncerta u tom gradu i u Bad Emsu blistavim riječima: »Bila je to savršena zborna glazba.« Kritičar je njihov koncert ovako prikazao: »Ovdje smo upoznali zborove prve garniture, pjevačke grupe sa svih strana Evrope i prekomorja koji su ovdje gostovali, ali jugoslavenski zbor potisnuo je u sjenu sve što je ovdje ljudsko grlo izvelo ... Zvuk i izvedba tih 42 pjevačica i pjevača smjesta su zarobili slušateljstvo. Zborsku glazbu u takvu savršenstvu nismo već dugo čuli.« U tako oduševljenom stilu teče cijeli prikaz koncerta u Bad Emsu. Među stranim djelima možda je najviše pljeska doživjela, kao i na duhovnom koncertu tog zbora 3. studenoga 1972. u Zagrebu, »Missa criola« Ariela Ramireza, djelo sasvim iznimno po svojim melodijskim i ritmičkim kvalitetama. Njemačkim slušateljima osobito se svidjelo što je dirigent Cossetto svaku točku sam navijestio, i to na vrlo simpatičan način.

»Joža Vlahović« imao je jedan zapažen nastup i kod kuće. U nizu amaterskih pjevačkih zborova iz Hrvatske na Festivalu pjevačkih zborova u Zadru, koji se održavao od 5. do 7. listopada, sudjelovalo je i »Joža Vlahović«. Koncerti su bili pred katedralom, u predvorju hotela »Novi park« u Boriku i u samoj zadarskoj katedrali sv. Stošije. Taj posljednji bio je duhovnog značaja. Zagrebački novinari istakli su da su »vrhunac zorskog muziciranja« postigli upravo »Joža Vlahović« i uza nj zbor zagrebačkih studenata »Ivan Goran Kovačić« i zbor »Kolo«.

G. Đ.

Glazbeni i životni jubilej Franje Luževića

U Ptujju je prošle jeseni proslavio slovenski skladatelj Franjo Lužević dvostruki jubilej: 70. godišnjicu života i 50. obljetnicu glazbenog djelovanja. U nedjelju 7. listopada bila je u povodu tih dvaju slavlja prof. Luževića njemu u čast priredba u ptujskoj »proštijskoj« crkvi. Pod misom je »Pjevački zbog svetog Viktorina« izveo skladbe slavljenika, a župnik o. Maks, franjevac konventualac, ocrtao je životni put prof. Luževića. Slavljenik se rodio godine 1903. u selu Teharje iz obitelji koja je imala još jednog člana koji je radio na crkvenom polju — njegov brat svećenik (kome je u počast, nakon smrti, brat glazbenik skladao vrlo lijep latinski rekvijem). Kao mladić pošao je na glazbene studije u Zagreb, gdje je završio Glazbenu akademiju. Kao student bio je orguljaš u crkvi sv. Ivana u Zagrebu. Nakon završenih studija najprije djelovao u Vršču, a zatim sve do godine 1945. u Vukovaru, gdje je bio profesor